

Brussel, 15 april 1992.

RONDSCHRIJVEN AAN DE BEURSVENNOOTSCHAPPEN

NR. 92/1

Mevrouw, Mijnheer,

We hebben het genoegen u in bijlage het rondschrĳven mee te delen met betrekking tot de administratieve en de boekhoudkundige organisatie en de interne controle van beursvennootschappen die een beroep doen op gevlmachtigde agenten of als bewaarder optreden voor cliënten van vennootschappen voor vermogensbeheer.

We vestigen uw aandacht op de hoofdstukken 4 en 5 waarin onder meer is bepaald dat de voorschriften onmiddellĳk in werking treden en dat de beursvennootschappen op wie het rondschrĳven van toepassing is het Interventiefonds uiterlijk tegen 30 juni 1992 een volledig dossier moeten overmaken.

We staan uiteraard te uwer beschikking om de vragen die u desbetreffend mocht hebben, te beantwoorden.

Inmiddels verblijven wij met de meeste hoogachting.

De Voorzitter,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'G. QUADEN', is written over a horizontal line. The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke extending to the right.

G. QUADEN

Brussel, 15 april 1992.

**RONDSCHRIJVEN MET BETREKKING TOT DE ADMINISTRATIEVE EN DE
BOEKHOUDKUNDIGE ORGANISATIE EN INTERNE KONTROLE VAN BEURS-
VENNOOTSCHAPPEN DIE ORDERS ONTVANGEN VIA GEVOLMACHTIGDE
AGENTEN OF ALS BEWAARDER OPTREDEN VOOR CLIËNTEN VAN
VENNOOTSCHAPPEN VOOR VERMOGENSBEHEER**

1. INLEIDING

- 1.1. Artikel 3 van de wet van 4 december 1990 op de financiële transakties en de financiële markten beperkt de tussenpersonen die beroepsmatig voor eigen rekening of voor rekening van derden optreden bij openbare uitgiften van effecten, bij effectentransakties met het publiek of bij openbare overname-aanbiedingen, tot de beursvennootschappen, tot de in het 2° van dat artikel vermelde kredietinstellingen, tot de niet in het 2° bedoelde beursinstellingen of kredietinstellingen naar het recht van een vreemde Staat (onder de voorwaarden vermeld in boek II, titel I, hoofdstuk VIII van voornoemde wet) en tot de erkende bemiddelaars in bepaalde financiële markten.

Dit betekent onder meer dat de ontvangst en de overmaking van orders van cliënten uitsluitend door de in de wet genoemde bemiddelaars kunnen gebeuren.

De wet spreekt zich evenwel niet uit over de manier waarop zij hun beleggingsdiensten aan het publiek dienen aan te bieden. Beursvennootschappen kunnen een organisatie uitbouwen hetzij op basis van een netwerk van eigen personeel, hetzij op basis van een netwerk van gevolmachtigde agenten, hetzij op basis van een combinatie van de twee.

Onderhavig rondschrift heeft tot doel het algemeen kader te omschrijven van de relaties tussen de beursvennootschap en haar gevolmachtigde agenten, evenals een aantal minimumregels vast te stellen met betrekking tot de administratieve en boekhoudkundige organisatie en interne controle.

- 1.2. Beursvennootschappen onderhouden niet alleen relaties met cliënten rechtstreeks, maar ook met mandatarissen van de cliënten. Een bijzondere categorie van mandatarissen zijn de vermogensbeheerders, voor wie in de wet van 4 december 1990 en in het Koninklijk Besluit van 5 augustus 1991 een apart statuut werd uitgewerkt.

Dit statuut omvat een aantal bepalingen die bijzondere relaties instellen tussen de vennootschap voor vermogensbeheer en de beursvennootschap-bewaarder enerzijds, en tussen de cliënten van de vennootschap voor vermogensbeheer en de beursvennootschap-bewaarder anderzijds.

Dit rondschrijven heeft ook tot doel de voornoemde regels in herinnering te brengen en ze in te passen in de administratieve en boekhoudkundige organisatie en in de interne controleprocedures van de beursvennootschappen.

2. DE GEVOLMACHTIGDE AGENTEN.

2.1. Algemeen

Gevolmachtigde agenten zijn natuurlijke of rechtspersonen die beroepshalve maar buiten de banden van een arbeidsovereenkomst, in naam en voor rekening van een beursvennootschap handelen met cliënten.

Worden dus als gevolmachtigde agenten beschouwd alle personen die als zelfstandigen maar in naam en voor rekening van een beursvennootschap cliënten aantrekken, hun orders ontvangen en aan de beursvennootschap overmaken, en/of tussenkomen bij de vereffening van deze orders met de cliënten (afrekening in geld en in effecten) (1).

Worden niet als gevolmachtigde agenten beschouwd de personen die zich beperken tot het bijeenbrengen van de partijen en geen vertegenwoordigingsbevoegdheid hebben.

2.2. Kenmerken en voorwaarden.

2.2.1. Algemeen.

De gevolmachtigde agent verbindt in zijn verrichtingen met de cliënten rechtstreeks de beursvennootschap. Deze laatste is dus aansprakelijk voor de daden die de gevolmachtigde agent in het kader van zijn kontrakt en binnen de grenzen van zijn bevoegdheden heeft gesteld.

De cliënten van wie de verrichtingen via een gevolmachtigde agent verlopen, zijn of worden cliënten van de beursvennootschap. Zij sluiten een schriftelijke overeenkomst met de beursvennootschap waarin de wederzijdse rechten en verplichtingen worden geregeld. Zij beschikken er over een geld- en een effectenrekening.

(1) Worden onder meer bedoeld de orderaanbrengers, de zogenaamd aangehechte effectenmakelaars, ...

2.2.2. Exclusiviteit met betrekking tot de vertegenwoordigde instelling.

De gevolmachtigde agent mag slechts één beursvennootschap vertegenwoordigen.

2.2.3. Onverenigbaarheden

* Algemene onverenigbaarheden

De gevolmachtigde agent kan de beursvennootschap slechts vertegenwoordigen in verrichtingen die zijzelf kan stellen uit hoofde van haar erkenning en van haar wettelijk statuut.

* Bijzondere onverenigbaarheden

Vennootschappen voor wissel- en depositomakelarij en vennootschappen voor vermogensbeheer en voor beleggingsadvies mogen, uit hoofde van de principiële onverenigbaarheidsregels die inherent zijn aan hun statuut (cfr. Koninklijk Besluit van 25 november 1991 inzake wissel- en depositomakelarij en Koninklijk Besluit van 5 augustus 1991 over het vermogensbeheer en het beleggingsadvies), geen gevolmachtigde agent zijn van een beursvennootschap(1).

De gevolmachtigde agent mag geen persoon zijn die tevens door een arbeidsovereenkomst met de beursvennootschap is verbonden. Personen die operationele functies waarnemen bij de gevolmachtigde agent mogen geen dergelijke functies waarnemen bij de beursvennootschap.

De gevolmachtigde agent dient de beursvennootschap op de hoogte te stellen van zijn overige activiteiten en de beursvennootschap moet zich verzetten tegen de voortzetting ervan wanneer die in strijd zijn met de beginselen van dit rondschrijven.

De beursvennootschap moet zich in het kontrakt met zijn gevolmachtigde agent het recht voorbehouden om controles te verrichten met betrekking tot het respekteren van de onverenigbaarheidsregels (cfr 2.3.2.).

(1) De aandacht wordt gevestigd op een rondschrijven van de Bankcommissie van 28 juli 1987 uit hoofde waarvan gevolmachtigde agenten van kredietinstellingen alle bankverrichtingen, met inbegrip van verrichtingen in roerende waarden, met de vertegenwoordigde instelling moeten doen.

2.2.4. Informatie aan de cliënten over het statuut van de gevolmachtigde agent.

De cliënten van de beursvennootschap die worden bediend door de gevolmachtigde agent moeten door de beursvennootschap worden geïnformeerd over de uitgebreidheid van de bevoegdheden en de aard van de tussenkomsten van de gevolmachtigde agent. Deze informatie wordt schriftelijk aan de cliënten meegedeeld.

De basisinformatie over de beursvennootschap en de gevolmachtigde agent, de publiciteit, de cliëntenkontrakten en de overeenkomsten van opening van rekening(en), alsook de korrespondentie en de bescheiden die betrekking hebben op verrichtingen waartoe de gevolmachtigde agent bevoegd is, dienen gesteld te worden op dokumenten met hoofding van de beursvennootschap.

De gevolmachtigde agent moet in samenspraak met de beursvennootschap gebruik maken van het commerciële logo van de beursvennootschap. Hij mag geen publiciteit voeren, tenzij die uitdrukkelijk door de beursvennootschap is goedgekeurd.

2.2.5. De beursvennootschap moet met de gevolmachtigde agent, vooraleer deze orders van cliënten mag ontvangen en overmaken, een overeenkomst sluiten waarin verplicht de in sub 2.3.2. vermelde clausules voorkomen.

2.3. Het kontrakt tussen de beursvennootschap en de gevolmachtigde agent.

2.3.1. Algemeen.

De wederzijdse rechten en verplichtingen tussen de beursvennootschap en de gevolmachtigde agent worden opgenomen in een schriftelijke overeenkomst.

Zonder afbreuk te doen aan het zelfstandige statuut van de gevolmachtigde agent, dient het kontrakt een reeks bepalingen te omvatten die de zekerheid en de veiligheid moeten waarborgen van de verrichtingen gedaan middels de tussenkomst van de gevolmachtigde agent.

2.3.2. Inhoud van het kontrakt :

- limitatieve omschrijving van de aard en het type van de toegelaten verrichtingen;

- verplichting in hoofde van de gevolmachtigde agent om alle ontvangen orders volgens de vastgestelde procedures aan de beursvennootschap over te maken; verbod in hoofde van de gevolmachtigde agent om orders op eenzelfde waarde van de door hem bediende cliënten te groeperen en als dusdanig door de beursvennootschap te laten uitvoeren; verbod in hoofde van de gevolmachtigde agent om zelf orders uit te voeren;
- verplichting tot naleving van de commerciële (met inbegrip van de publicitaire) richtlijnen alsook van alle interne administratieve en boekhoudkundige procedures zoals voorgeschreven door de beursvennootschap, onder meer wat betreft de overmaking van administratieve en boekhoudkundige bescheiden, van gelden en effecten;
- verplichting tot naleving van alle beroepsregels die van toepassing zijn op de beursvennootschappen, met name inzake het misbruik van voorkennis, de transparantieregels, de bijzondere (fiskale) mechanismen, het witwassen van kapitalen e.d.;
- de gevolmachtigde agent kan geen volmacht krijgen op rekeningen van cliënten (beheer van rekeningen; stellen van daden van beschikking), noch hun mandataris zijn;
- de gevolmachtigde agent mag onder geen beding gelden en effecten van cliënten in eigen naam bijhouden;
- de vergoeding van de prestaties van de gevolmachtigde agent wordt uitdrukkelijk vastgelegd : zij kan desgevallend gebaseerd zijn op de via hem gerealiseerde opbrengsten; zij kan evenwel niet het karakter hebben van *ristorno's* op makelaarslonen (cfr. art. 10 bis van het Ministerieel Besluit van 4 februari 1991 tot vaststelling van de makelaarslonen toepasselijk op effectentransacties zoals gewijzigd bij Ministerieel Besluit van 1 oktober 1991);
- de gevolmachtigde agent mag geen enkele vergoeding vanwege de door hem bediende cliënten krijgen of hen op eigen initiatief kosten ten laste leggen; de gevolmachtigde agent mag geen kortingen op courtages en commissies toekennen aan de door hem bediende cliënten;
- de gevolmachtigde agent moet interne maar ook externe controles (commissaris-revisor, toeziende overheden) aanvaarden voor alles wat betrekking heeft op de uitgevoerde verrichtingen : zij slaan onder meer op de naleving van de opgelegde maatregelen van interne controle en van de administratieve procedures evenals op de scheiding van de uit hoofde van de overeenkomst gevoerde activiteiten met eventuele andere toegelaten activiteiten;

- de gevolmachtigde agent draagt er zorg voor dat zijn medewerkers de nodige richtlijnen krijgen met betrekking tot de toepasselijke procedures, verplichtingen en verbodsbepalingen;
- de gevolmachtigde agent mag op zijn beurt geen gevolmachtigde agenten aanstellen;
- het kontrakt omvat de mogelijkheid, zonder afbreuk te doen aan het recht op schadevergoeding in overeenstemming met de regels van het gemeen recht, om de overeenkomst zonder verwijl te beëindigen.

2.4. Interne controleprocedures.

2.4.1. Beursvennootschap - gevolmachtigde agent.

De beursvennootschap moet ervoor zorgen dat de verrichtingen die via een gevolmachtigde agent verlopen, volgens de door haar vastgestelde procedures worden behandeld.

De nodige aandacht moet worden geschonken aan de volgende aspecten :

- de beursvennootschap stelt de afgevaardigde agent een procedureboek ter beschikking waarin staat omschreven op welke manier de verrichtingen worden verwerkt. Het omvat onder meer bepalingen die betrekking hebben op de relaties tussen de beursvennootschap en de cliënten :
 - * ondertekening van een cliëntenkontrakt waarvan het origineel op de zetel van de beursvennootschap wordt bewaard;
 - * opening van een geld- en een effektenrekening, waarvan het origineel op de zetel van de beursvennootschap wordt bewaard;
 - * behandeling van de passage-clieuten;
 - * rechtstreekse toezending van de borderellen en van de periodieke rekeninguittreksels aan de cliënten;
 - * opmerkingen met betrekking tot deze rekeninguittreksels worden gestuurd aan de beursvennootschap en niet aan de gevolmachtigde agent;
- de beursvennootschap dient de gevolmachtigde agent voorgenummerde dokumenten (bv. kwijtingen, ontvangstbewijzen, orderborderellen) met hoofding van de beursvennootschap ter beschikking te stellen;

- de gevolmachtigde agent en zijn eventuele tijdelijke vervanger moeten beantwoorden aan de door de beursvennootschap vastgestelde eisen qua honorabiliteit, solvabiliteit, ervaring, kwalifikaties, ... Wanneer de gevolmachtigde agent een rechtspersoon is, gelden voornoemde vereisten voor de zaakvoerders, terwijl de solvabiliteitsvereisten tevens op de rechtspersoon van toepassing zijn.
- de gevolmachtigde agent dient, net zoals het eigen personeel van de beursvennootschap, een adequate professionele vorming te krijgen en regelmatig op de hoogte te worden gehouden van de nieuwe ontwikkelingen die zich in de sektor voordoen;
- de beursvennootschap stelt een persoon of een groep van personen aan, die zich toeleggen op de controle van de regelmatigheid van de verrichtingen gedaan door de gevolmachtigde agent en van de strikte naleving van de hem opgelegde verplichtingen en procedures. Er zijn frekwente controles (ter plaatse).

2.4.2. Beursvennootschap - cliënten

De cliënten die door de gevolmachtigde agent worden bediend moeten door de beursvennootschap op dezelfde manier worden behandeld en opgevolgd als de andere cliënten van de beursvennootschap.

2.5. Instructies met betrekking tot de administratieve en de boekhoudkundige organisatie van de beursvennootschap.

De beursvennootschap dient in de mogelijkheid te zijn de cliënten die door een bepaalde gevolmachtigde agent worden bediend, als dusdanig te herkennen in haar administratie en in haar boekhouding.

Met name moeten de volgende onderscheiden kunnen worden gemaakt :

- in de cliëntenbalans moeten de cliënten per gevolmachtigde agent kunnen worden gegroepeerd (vb. de geldrekeningnummers hebben een code die naar een bepaalde gevolmachtigde agent verwijst);
- in de boekhouding van de rechten en verplichtingen buiten balans en in het bijzonder in de effectenboekhouding moeten de rechten en de verplichtingen in effecten ten aanzien van de cliënten per gevolmachtigde agent kunnen worden gegroepeerd (vb. de effectenrekeningnummers hebben

een code die naar een bepaalde gevolmachtigde agent verwijst); de effecten in transit bij de gevolmachtigde agent dienen als dusdanig te kunnen worden geïdentificeerd (cfr. rondschriften CIF n° 91/7);

- de relevante rekeningen van de klassen 7 (Courtage- en commissierekeningen) en 6 (61. Vergoedingen aan derden) van het rekeningenstelsel van de beursvennootschap moeten zo zijn ingedeeld dat per gevolmachtigde agent kan worden nagegaan welk het bedrag is van de via hem gerealiseerde opbrengsten en van de aan hem uitbetaalde vergoedingen.

3. VENNOOTSCHAPPEN VOOR VERMOGENSBEHEER.

3.1. Algemeen.

Hieronder worden enkele wettelijke en reglementaire bepalingen in herinnering gebracht die betrekking hebben op de toestand waar de activiteit van vermogensbeheer wordt uitgeoefend door een zelfstandige vennootschap voor vermogensbeheer (die noch een beursvennootschap noch een kredietinstelling is) van wie de cliënten effecten en gelden in bewaring houden bij een beursvennootschap. Voorts worden richtlijnen gegeven met betrekking tot de interne controle en de administratieve en boekhoudkundige organisatie van de beursvennootschappen die als bewaarders optreden.

3.2. Wettelijke en reglementaire bepalingen.

3.2.1. De relatie tussen de vennootschap voor vermogensbeheer en de beursvennootschap.

De wet van 4 december 1990 schrijft in artikel 165 § 2 voor dat de zelfstandige vennootschappen voor vermogensbeheer de beheerde gelden en effecten niet onder zich mogen houden, maar dat deze in bewaring moeten worden gegeven aan een beursvennootschap of aan een kredietinstelling. Het Koninklijk besluit van 5 augustus 1991 preciseert de wijze waarop de vennootschappen voor vermogensbeheer en de bewaarders in casu tewerk moeten gaan.

De vennootschap voor vermogensbeheer en de beursvennootschap-bewaarder moeten een schriftelijke overeenkomst afsluiten waarin onder meer de volgende zaken moeten voorkomen :

- * de verplichting van de bewaarder om aan de cliënt en aan de vennootschap voor vermogensbeheer na de uitvoering van iedere verrichting een onmiddellijke kennisgeving te doen en de stand van de geldrekening op te geven;

* dat alleen de cliënt en zijn lasthebbers, met uitsluiting van de vennootschap voor vermogensbeheer, bij de beursvennootschap-bewaarder tegoeden of effecten kunnen opnemen; de vennootschap voor vermogensbeheer kan enkel van de geldrekening - volgens de met de cliënt overeengekomen modaliteiten - de verschuldigde provisies afhalen.

Wanneer de vermogensbeheerder of de cliënt de overeenkomst van vermogensbeheer beëindigt, dient de vermogensbeheerder de bewaarder hiervan bij een ter post aangetekende brief of een brief met ontvangstbewijs in kennis te stellen.

3.2.2. De relatie tussen de beursvennootschap-bewaarder en de cliënt van de vennootschap voor vermogensbeheer.

De beursvennootschap-bewaarder moet met de cliënt van de vennootschap voor vermogensbeheer een afzonderlijke schriftelijke overeenkomst sluiten die de wederzijdse rechten en verplichtingen regelt.

De cliënt van de vennootschap voor vermogensbeheer moet bij de beursvennootschap-bewaarder over een op zijn naam geopende geld- en een effectenrekening beschikken.

3.3. Interne controleprocedures.

De beursvennootschap moet de nodige maatregelen treffen opdat de in sub 3.2. vermelde wettelijke en de reglementaire voorschriften die betrekking hebben op de tussenkomst van de beursvennootschap als bewaarder, stipt worden opgevolgd en worden ingeschakeld in de maatregelen van interne controle van de beursvennootschap (met name de opening en het functioneren van de rekeningen, de uitvoering en de aanzuivering van de verrichtingen).

3.4. Instructies met betrekking tot de administratieve en boekhoudkundige organisatie van de beursvennootschap.

De beursvennootschap-bewaarder dient in de mogelijkheid te zijn om de cliënten van een vennootschap voor vermogensbeheer als dusdanig te herkennen in haar administratie en in haar boekhouding.

Dit geldt met name voor de volgende punten :

- in de cliëntenbalans moeten de cliënten per vennootschap voor vermogensbeheer kunnen worden gegroepeerd (vb. de geldrekeningnummers hebben een code die naar een vennootschap voor vermogensbeheer verwijst);

- in de boekhouding van de rechten en verplichtingen buiten balans en in het bijzonder in de effectenboekhouding moeten de rechten en de verplichtingen ten aanzien van de cliënten per vennootschap voor vermogensbeheer kunnen worden gegroepeerd (vb. de effectenrekeningnummers hebben een code die naar een bepaalde vennootschap voor vermogensbeheer verwijst);
- de relevante rekeningen van de klassen 7 (courtage- en commissierekeningen) en 6 (61. Vergoedingen aan derden) van het rekeningenstelsel van de beursvennootschap worden zo ingedeeld dat per vennootschap voor vermogensbeheer kan worden nagegaan welk het bedrag is van de via haar gerealiseerde opbrengsten enerzijds en van de aan haar uitbetaalde ristorno's of vergoedingen anderzijds.

4. RAPPORTERING TEN AANZIEN VAN HET CIF.

4.1. Mededelingen door de beursvennootschappen.

De beursvennootschappen maken het Interventiefonds uiterlijk tegen 30 juni 1992 een dossier over, met de volgende gegevens :

- de identiteit en het curriculum vitae (van de bestuurders indien het een rechtspersoon betreft, in welk geval ook de statuten moeten worden meegedeeld) van elk van de gevolmachtigde agenten waarmee de beursvennootschap samenwerkt;
- de statuten en het erkenningsbesluit van de vennootschappen voor vermogensbeheer waarmee de beursvennootschap samenwerkt;
- kopie van de contracten die de beursvennootschap met haar gevolmachtigde agenten heeft gesloten of zal sluiten, alsook van de basisdokumentatie waarvan sprake in punt 2.2.4.;
- kopie van de contracten die de beursvennootschap-bewaarder met vennootschappen voor vermogensbeheer heeft gesloten of zal sluiten, en van de contracten die de beursvennootschap-bewaarder met de cliënten van de vennootschappen voor vermogensbeheer heeft gesloten of zal sluiten;
- de getroffen of te treffen en/of toekomstige maatregelen van administratieve en boekhoudkundige aard en van interne controle ten aanzien van gevolmachtigde agenten en van vennootschappen voor vermogensbeheer.

4.2. De opvolging

De beursvennootschappen worden verzocht het Interventiefonds onverwijld op de hoogte te brengen wanneer zij met een gevolmachtigde agent of met een vennootschap voor vermogensbeheer een overeenkomst sluiten, wanneer zij bestaande overeenkomsten op substantiële wijze veranderen, alsook wanneer een einde wordt gesteld aan zulke overeenkomsten.

5. INWERKINGTREDING.

Onderhavig rondschriften treedt onmiddellijk in werking. De bestaande overeenkomsten moeten aan de hierboven vernoemde voorschriften worden aangepast.

* *
*